

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У СУЧАСНІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ

В. Поліщук, О. Янкович

*Тернопіль, Державний
педагогічний інститут*

У системі навчання майбутніх педагогів головною складовою є професійна підготовка, яка передбачає засвоєння предметів психолого-педагогічного циклу, методичних дисциплін та педагогічну практику.

На сучасному етапі професійна підготовка вчителів у національних вузах та у вузах зарубіжних держав здійснюється двома основними шляхами:

- 1) на протязі всіх років навчання у вузі, починаючи з першого курсу (Україна, держави СНД, Польща, Угорщина та інші країни);
- 2) після попереднього проходження повного університетського курсу і отримання ступеня бакалавра, педагогічна підготовка триває, як правило, один рік (США, Англія, Японія, Індія та інші).

Цим шляхам відповідають різні типи організації педагогічної практики, яка у першому випадку складається з кількох видів - від найпростіших педагогічних дій до самостійної праці на робочому місці вчителя, класного керівника. Така система практик, безсумнівно, сприяє ґрунтовній підготовці вчителя. Проте випускник має лише одну спеціальність - педагогічну, і, якщо його вибір виявився помилковим, йому доведеться здобувати нову, на відміну від вчителя США, Великобританії, Японії, який має ще й непедагогічну спеціальність. Деякі вузи (Угорщина) прагнуть запобігти помилковому вибору студентом майбутньої професії вже на молодших курсах через діагностичну функцію першої педагогічної практики; непридатним до вчительської діяльності рекомендуються інші вузи.

У навчальних закладах США, Англії, Японії, Індії та інших держав педагогічна практика організовується в межах однорічної професійної підготовки після закінчення повного університетського курсу.

В організації педагогічної практики немає єдності в різних вузах не лише на міждержавному рівні. У межах однієї і тієї ж країни вона може відрізнятися об'ємом, змістом, формами проведення та звітності, контролю тощо.

Так, в Великобританії на педагогічну практику відводиться 18 і більше тижнів; в Індії - 60% однорічної підготовки до професії вчителя. У кращих вузах Індії педагогічна практика є неперервною, що завершується проведенням студентами разових уроків під керівництвом вчителя і методиста. Кількість даних практикантами уроків коливається в межах від 10 до 30. У Польщі одним із найкращих зразків організації педагогічної практики визнана система, впроваджена в Краківській вищій педагогічній школі. Вона складається з 2 тижнів асистентської практики в галузі педагогіки, 4 тижнів практики в основній восьмирічній школі і 4 тижнів - в середній, плюс один день в тиждень роботи в школі протягом двох семестрів.

Незважаючи на особливості проведення педагогічних практик у вузах різних держав, їх слабкою стороною є недостатнє набуття студентами вмінь керівництва класом, поведінкою учня. Якщо методична майстерність проведення уроків досягається без особливих труднощів, то педагогічний аспект: адекватне реагування на змінену обстановку в класі, вибір правильної поведінки при порушенні дисципліни є проблематичними. У вузах Угорщини для набуття вмінь управління класом в ході практики застосовуються спеціальні індивідуальні і групові заняття під керівництвом викладача, коли студентам пропонуються завдання, що сприяють засвоєнню педагогічних вмінь: втихомирити клас, що розшумівся, дати вказівку учневі без слів і т. д.

Педагогічна практика в педвузах України здійснюється на всіх етапах навчання і складається з декількох видів; проте в останні роки кількість годин, відведених як на педагогічну практику, так і на педагогічне керівництво нею, істотно зменшилась. Найгострішою проблемою в ході практик є набуття навичок виховної роботи з дітьми і формування загальнопедагогічних умінь. Якщо проведені студентом уроки, як правило, піддаються наступному аналізу, то детальний розгляд виховних заходів є рідкісним явищем. Має місце необгрунтоване завищення оцінок.

Аналіз організації педагогічної практики у різних державах дає підставу стверджувати, що:

- 1) її доцільно впроваджувати на всіх етапах навчання, будуючи систему завдань за принципом ускладнення педагогічних дій;
- 2) на початкових етапах навчання педагогічна практика повинна виконувати, окрім навчальної, і діагностичну функцію, допомагаючи студентам встановити, чи правильно обрали вони майбутню спеціальність;
- 3) під час проходження педпрактики доцільно збільшувати частку індивідуальної роботи методиста (наставника) зі студентом, складаючи спеціальну програму роботи з кожним із них.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОЕКТУВАННЯ”

А. Олексієнко

*Харківський художньо-
промисловий інститут*

Щоб підняти професійну підготовку фахівців, необхідно дбати про нові форми навчання, інформаційне забезпечення, творчі зв'язки з провідними школами Росії та Європи. Усім цим питанням надають на кафедрі “Інтер'єр та обладнання” особливої уваги.

На підставі умови про навчальні й творчі зв'язки між Харківським художньо-промисловим інститутом та Вищою архітектурно-будівельною школою у м. Веймарі (Німеччина), група студентів на чолі з викладачем доцентом А. Олексієнко півтора місяця працювала за навчальною програмою цього вузу. Це було корисно і цікаво ще й тому, що ця і архітектурна школа у м. Дасау, були колискою народження стилю конструктивізму. “Bauhaus”, де викладали всесвітньовідомі архітектори В. Гропіус, міс Ван дер Рое та інші.

За час перебування в цій школі необхідно було органічно влитись у навчальний процес (III курс) та виконати проект архітектурно-художнього рішення магазину “Молодіжна мода” для м. Веймара. Студенти були поєднані у творчі групи по 3 чоловіка,